

FERENC KÖRÚT 25. (Tompá u. 6.)

ADATOK:

Funkció: Lakóház

Tervező építész: Svarc Jenő és Horváth Antal

Engedély/ Építkezés éve: 1903–1904

Építető/ Tulajdonos: Schiffer Mór és neje

Helyrajzi szám: 37550

Kutató: Somfalvai Patrícia

Leírás:

A mai *Ferenc körút 25.* szám alatt található lakóház tervezési és építkezési idejét 1903–1904 közé tehetjük, a tervek pedig *Svarc Jenő* és *Horváth Antal* műépítészek nevéhez fűződnek. *Svarc Jenő* az az építész, akihez kapcsolhatók a *Bartók Béla úton* álló, 20. század eleji,¹ neves *Hadik Kávéház* tervei is, *Svarc* így igen foglalkoztatott építész lehetett a századforduló kezdetén.

A tárgyalt helyszín korábbi elnevezése *Malom utca 25.* (1879).² Az 1903-ban meginduló építkezések előtt ezen a telken működött *Kozálik Ferenc* fűszer-kereskedő,³ illetve több kávémérő is, így *Tóth Mária*,⁴ továbbá élt itt cipész is⁵

A lakóház megrendelője és tulajdonosa *Schiffer Mór*, kereskedő,⁶ és neje *Schiffer Mórné Neuer Berta* (az 1934-es címtárban már *Kádár Ervinné* szerepel, mint haszonélvező). Az 1885–86-os *Budapesti Czim- és Lakjegyzékből* kiderül, hogy *Schiffer* és nejének korábbi lakhelye a IX. kerületi *Üllői út 73.* volt.⁷ Ebben a jegyzékben többször is találkozhatunk *Schifferék* nevével, így például kiderül, hogy a házaspár már az 1890-es évek elejétől fogva

¹ Szeretlek Magyarország. On: <http://www.szeretlekmagyarorszag.hu/5-ma-is-mukodo-legendas-budapesti-kavehaz/> Megtekintés időpontja: 2016. 02. 26.

² Hungaricana. On:

<http://archives.hungaricana.hu/hu/lear/1486757/?query=SZO%3D%28ferenc%20k%C3%B6r%C3%BAt%2025%29> Megtekintés időpontja: 2016. 03.05.

³ Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. 6. évf., 4. rész (1890), 261. p. On:

[http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_06_1890/?query=SZO%3D\(ferenc%20k%C3%B6r%C3%BAt%2025.\)&pg=308&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_06_1890/?query=SZO%3D(ferenc%20k%C3%B6r%C3%BAt%2025.)&pg=308&layout=s) Megtekintés időpontja: 2016. 02. 26.

⁴ ua. 6. évf., 5. rész (1890), 361. p. On:

[http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_06_1890/?query=SZO%3D\(ferenc%20k%C3%B6r%C3%BAt%2025.\)&pg=412&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_06_1890/?query=SZO%3D(ferenc%20k%C3%B6r%C3%BAt%2025.)&pg=412&layout=s) Megtekintés időpontja? 206. 02. 26.

⁵ ua. 6. évf., 6. rész (1890), 669. p. On:

[http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_06_1890/?query=SZO%3D\(ferenc%20k%C3%B6r%C3%BAt%2025.\)&pg=720&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_06_1890/?query=SZO%3D(ferenc%20k%C3%B6r%C3%BAt%2025.)&pg=720&layout=s) Megtekintés időpontja: 2016. 02. 26.

⁶ ua. 5. évf. 3. rész (1888), 142. p. On:

[http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_05_1888/?query=SZO%3D\(schiffer%20m%C3%B3r\)&pg=175&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_05_1888/?query=SZO%3D(schiffer%20m%C3%B3r)&pg=175&layout=s) Megtekintés időpontja: 2016. 03. 02.

⁷ ua. 4. évf. 4. rész (1885–86), 275. p. On:

[http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_04_1885-1886/?pg=294&layout=s&query=SZO%3D\(schiffer%20m%C3%B3r\)](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_04_1885-1886/?pg=294&layout=s&query=SZO%3D(schiffer%20m%C3%B3r)) Megtekintés időpontja: 2016. 03. 02.

rendelkezett lakóházzal a VIII. kerületi Kálvária tér 3. szám alatt,⁸ továbbá tudjuk, hogy a VII. kerületben, a Wesselényi és Kazinczy utca sarkán is volt telkük, épülettel,⁹ sőt az I. kerületben is rendelkeztek ingatlannal.¹⁰

A Ferenc körúti épület, kialakítását tekintve, zárt soros beépítésű, és vízszintesen négy tengelyre osztható, tehát négyemeletes, egy sarok- és a homlokzatokon egy-egy középrizalittal, s az egyes homlokzatok háromtengelyesek. A középrizalitokon plusz egy ablak helyezkedik el, így azok vízszintesen öttengelyesek. A két utcára néző homlokzata azonos kialakítású, kovácsoltvas erkélyekkel. További tagolást mutat a második és harmadik emelet között húzódó, alig kiugró, íves párkány, mely egy hullámot ír le, s a középtengelyen éri el tetőpontját. A két homlokzaton elhelyezkedő ablakok félköríves kialakításúak, s csak a negyedik emeleten mutat homorú képet, míg a sarokrizaliton az első három emeleten szintén félköríves ablakokat láthatunk, s a negyedik emeleten egyenes záródásúakat.

Az eredeti tervekhez képest sokkal egyszerűbb arcot mutatnak az épület homlokzatai, és a csúcsos kialakítású záródásokat a tető vonalában lekontyolták. Érdekesség, hogy az épület lépcsőháza ovális kialakítást kapott.

Budapest Főváros Közgyűlési Jegyzőkönyve alapján 1904-ben Schifferék telkét a Tompa utca irányában megcsonkították, s így az elvesztett részekért kártalanítást ítélték a házaspár számára.¹¹ Az építkezések során, 1904-ben termódosítást kértek a lakóháza, így a padlástérre is, a lift kialakításához. A lift még ma is megvan, bár korszerűsített, piros egyenkapura váltották. Az üvegezett tölgyfakapu igen gazdag kovácsoltvas díszítése eredeti, azonban a hullámíves faportálok eltűntek, s az üzletek számára egyenes záródású portálokat készítettek.

Az épület 1933-ban nagy átalakításokat élt meg, s 1939–1940-ben az üzletek helyiségeit is átépítették valamelyest. Később, a Kádár-rendszer építészeti elveinek megfelelően, 1986-ban félemeleteket alakítottak ki, és az egyes lakásokat több részre osztották fel (lakásfelosztások időszaka), majd a rendszerváltást követően, 1992-ben egy földszinti büfét hoztak létre Csukás Lajos, okleveles építész tervei nyomán.

A földszinten jelenleg is üzletek nyílnak a Ferenc körútról, így egy használtruha bolt, gyorsétterem, illetve egy bankfiók.

8 Budapesti Cím- és Lakásjegyzék. 7. évf. 2. rész (1891–92), 93. p. On: [http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_07_1891-1892/?query=SZO%3D\(schiffer%20m%C3%B3r\)&pg=124&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPLAKCIMJEGYZEK_07_1891-1892/?query=SZO%3D(schiffer%20m%C3%B3r)&pg=124&layout=s) Megtekintés időpontja: 2016. 03. 02.

9 Budapest Főváros Közgyűlési Jegyzőkönyvei 1873–1949. 1908. 340. p. On: [http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPSZKJ_1908/?query=SZO%3D\(schiffer%20m%C3%B3r\)&pg=333&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPSZKJ_1908/?query=SZO%3D(schiffer%20m%C3%B3r)&pg=333&layout=s) Megtekintés időpontja: 2016. 03. 02.

10 ua. 1873–1949. 1896. 40. p. On: [http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPSZKJ_1896/?query=SZO%3D\(schiffer%20m%C3%B3r\)&pg=39&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPSZKJ_1896/?query=SZO%3D(schiffer%20m%C3%B3r)&pg=39&layout=s) Megtekintés időpontja: 2016. 03. 02.

11 ua. 1873–1949. 1904. 281. p. On: [http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPSZKJ_1904/?query=SZO%3D\(schiffer%20m%C3%B3r\)&pg=274&layout=s](http://library.hungaricana.hu/hu/view/BPSZKJ_1904/?query=SZO%3D(schiffer%20m%C3%B3r)&pg=274&layout=s) Megtekintés időpontja: 2016. 03. 02.

Felhasznált irodalom:

- *Budapest Főváros Közgyűlési Jegyzőkönyvei*. On: http://library.hungaricana.hu/hu/collection/mltk_bfl_bpszki/
- *Budapesti Cím- és Lakásjegyzék*. On: http://library.hungaricana.hu/hu/collection/fszek_budapesti_cim_es_lakasjegyzek/
- *Budapesti Fővárosi Levéltár Tervtára*
- *Hungaricana Közgyűjteményi Portál*
- *LEAR Központi Kereső*
- *Levéltárak Közös Keresője (Archivportal Arcanum)*
- *Szeretlek Magyarország*. On: <http://www.szeretlekmagyarorszag.hu/>